

ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ในสังกัดสหวิทยาเขตราชนครินทร์ ตามแนวคิดคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์
The Priority Needs of Developing Management toward Excellence of
Rajanagarindra Consortium School based on
the Concept of Critical Thinker's Characteristic

เกณิกา บริบูรณ์

นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail: toeynfe@gmail.com

ชญาพิมพ์ อูสาโท

อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

E-mail: chayapim.u@chula.ac.th

Kenika Boriboon

Student, Master of Education Program

Education Administration Division, Department of Educational Policy
Management, and Leadership, Faculty of Education, Chulalongkorn University

Chayapim Usaho

Lecturer, Master of Education Program

Education Administration Division, Department of Educational Policy
Management, and Leadership, Faculty of Education, Chulalongkorn University

รับเข้า: 7 พฤษภาคม 2564 แก้ไข: 20 พฤษภาคม 2564 ตอบรับ: 29 พฤษภาคม 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนในสังกัดสหวิทยาเขตราชนครินทร์ ตามแนวคิดคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ ผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหารและครูในสหวิทยาเขตราชนครินทร์ 209 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 5 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 15 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 40 คน ครู 149 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) 0.67-1.00 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) ผลการวิจัยพบว่า ผลลัพธ์ของการบริหารสู่ความเป็นเลิศที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุดคือ ผลลัพธ์ด้านนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ($PNI_{Modified}=0.386$) มีคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ด้านการรู้จักคิดตั้งคำถามและการเปิดใจกว้าง มีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุด ($PNI_{Modified}=0.462$) และการบริหารสู่ความเป็นเลิศที่มีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุดคือด้านบุคลากร ($PNI_{Modified}=0.476$) มีคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ด้านการเปิดใจกว้าง มีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุด ($PNI_{Modified}=0.486$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อย องค์ประกอบย่อยของผลลัพธ์ที่มีลำดับความจำเป็นในการพัฒนาสูงสุดคือ การรับฟังเสียงของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ด้านการเปิดใจกว้าง มีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุด ($PNI_{Modified}=0.499$) และองค์ประกอบย่อยของการบริหารสู่ความเป็นเลิศที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุดคือ สภาพแวดล้อมของบุคลากรมีคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ ด้านการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล มีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุด ($PNI_{Modified}=0.508$)

คำสำคัญ: การบริหารสู่ความเป็นเลิศ สหวิทยาเขต นักคิดเชิงวิพากษ์

Abstract

This research aimed to study the needs of developing management toward excellence of Rajanagarindra Consortium School based on the concept of Critical Thinker's Characteristic using descriptive research methods. The population consisted of 5 schools in the Rajanagarindra Consortium School. The informants consisted of 5 school directors, 20 school deputy directors, 40 heads of subjects, and 109 teachers. The research instrument was a questionnaire that had an index of item objective congruence (IOC) of 0.67-1.00. The data were analyzed using the priority needs index modified ($PNI_{Modified}$). The results of the research revealed that the highest priority needs of the result of developing management toward excellence are Student and Stakeholder-Focused Results ($PNI_{Modified}=0.386$) and the element of critical thinker's characteristic is thinking for the question and open-mindedness have the highest priority developing needs ($PNI_{Modified}=0.462$). The highest priority need of developing management toward excellence is Workforce ($PNI_{Modified}=0.386$) and the element of critical thinker's characteristic is open-mindedness has the highest priority developing

needs ($PNI_{Modified}=0.476$). The highest priority needs of the sub-elements of the result of developing management toward excellence is Student and Stakeholder Listening and the element of critical thinker's characteristic is open-mindedness has the highest priority developing needs ($PNI_{Modified}=0.499$). The highest priority needs of the sub-elements of developing management toward excellence are Workforce Environment and the element of the critical thinker's characteristic is making a rational decision has the highest priority developing needs ($PNI_{Modified}=0.508$).

Keywords: management towards excellence, consortium school, critical thinker's characteristic

บทนำ

การคิดเชิงวิพากษ์ เป็นกระบวนการไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลถี่ถ้วน ก่อนตัดสินใจว่าจะทำหรือเชื่อสิ่งใด (Ennis, 1992) การคิดรูปแบบนี้ถือว่าเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของทุกคน เพราะการคิดเชิงวิพากษ์จะช่วยให้บุคคลสามารถพิจารณาข้อมูลที่ได้รับมา และสามารถตั้งคำถามเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมและมีเหตุผล ซึ่งการตัดสินใจที่จะเชื่อหรือกระทำใด ๆ นั้นต้องกระทำด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง (Bassham, 2011) และอาจนำไปสู่แนวทางในการแก้ปัญหาได้ จึงทำให้การคิดเชิงวิพากษ์ เป็นกระบวนการที่สำคัญที่ต้องส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะเหล่านั้น แต่จากรายงานของ World Economic Forum ที่ได้รายงานดัชนีความสามารถทางการแข่งขัน โดยประเทศไทยมีคะแนนเพิ่มขึ้น 6 คะแนน แต่อันดับตกลงมาจาก 38 เป็น 40 ซึ่งปัจจัยหนึ่งที่ประเทศไทยได้คะแนนต่ำมาจากคะแนนการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ฝึกให้นักเรียนมีความคิดเชิงวิพากษ์ โดยได้เพียง 37 คะแนนเท่านั้นจาก 100 คะแนนเต็ม (Klaus Schwab, 2019) ปัญหาอาจเกิดจากการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในโรงเรียน ที่มักฝึกให้นักเรียนเชื่อและจำ มากกว่าการส่งเสริมให้นักเรียนค้นหาความจริงหรือคิดที่แตกต่าง และไม่เน้นให้เด็กตั้งคำถาม (สิทธิพล วิบูลย์ชนากุล, 2563) จึงทำให้นักเรียนไทยยังขาดคุณลักษณะของผู้ที่สามารถคิดเชิงวิพากษ์ ดังนั้นผู้บริหารจึงควรนำการคิดเชิงวิพากษ์สร้างเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ ซึ่งโรงเรียนและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสามารถดำเนินการให้เกิดขึ้นในโรงเรียน เพราะการคิดเชิงวิพากษ์ เป็นการคิดขั้นสูงที่กำหนดอยู่ในแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีสมรรถนะหลักทั้ง 10 ประการ ที่เด็กและเยาวชนไทยจะต้องได้รับการพัฒนาก่อนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงและดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

การบริหารโรงเรียนให้นักเรียนมีคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์นั้น ทุกฝ่ายในโรงเรียนจะต้องร่วมมือกันพัฒนากระบวนการบริหารให้มีความเป็นเลิศ ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและทันสมัยในยุคศตวรรษที่ 21 และตอบสนองความต้องการของชุมชน สังคม และประเทศชาติ จึงมีการนำกระบวนการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สามารถนำมาใช้ขับเคลื่อนและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน คือ เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน OBECQA (Office of The Basic Education Commission Quality Award) ปี 2559-2560 ซึ่งสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลายได้พัฒนามาจากเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award :TQA) ของสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ นำมาใช้เป็นเกณฑ์ประเมินโรงเรียนให้มีการพัฒนาอย่างเข้มข้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559) เพื่อให้โรงเรียนได้ขับเคลื่อนอย่างบรรลุเป้าประสงค์ ปรับปรุงผลลัพธ์และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันกับโรงเรียนอื่น โดยโรงเรียนจะได้รับประโยชน์ในทุกขั้นตอน ผู้บริหาร ครู และบุคลากรจะทราบสภาพที่แท้จริงของโรงเรียน ว่ามีจุดบกพร่องหรือไม่ หากมีจุดบกพร่องนั้นอยู่ในกระบวนการใด ส่งผลให้สามารถกำหนดวิธีการและเป้าหมายเพื่อการพัฒนาด้วยกระบวนการและความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่จะทำให้นักเรียนมีคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ มีสมรรถนะในการใช้ชีวิตในสังคม และเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นพลเมืองที่พัฒนาประเทศไทย (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560–2579, 2560)

จากการศึกษาแผนปฏิบัติการประจำปี 2564 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า มีการกล่าวถึงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะและทักษะด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีดิจิทัล และภาษาต่างประเทศ จนสามารถเป็นผู้เรียนที่เติบโตเป็นบุคคลคุณภาพของประเทศที่สร้างประเทศให้มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2, 2564)

จากความสำคัญข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตราชนครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จึงต้องพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้คิดเป็น มีสมรรถนะแก้ปัญหาได้ และให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปี โดยการส่งเสริมกระบวนการบริหารภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ ซึ่งเป็นสมรรถนะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้บริหารและครู ใช้ในการพัฒนานักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนในสังกัดสหวิทยาเขตราชนครินทร์ ตามแนวคิดคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์

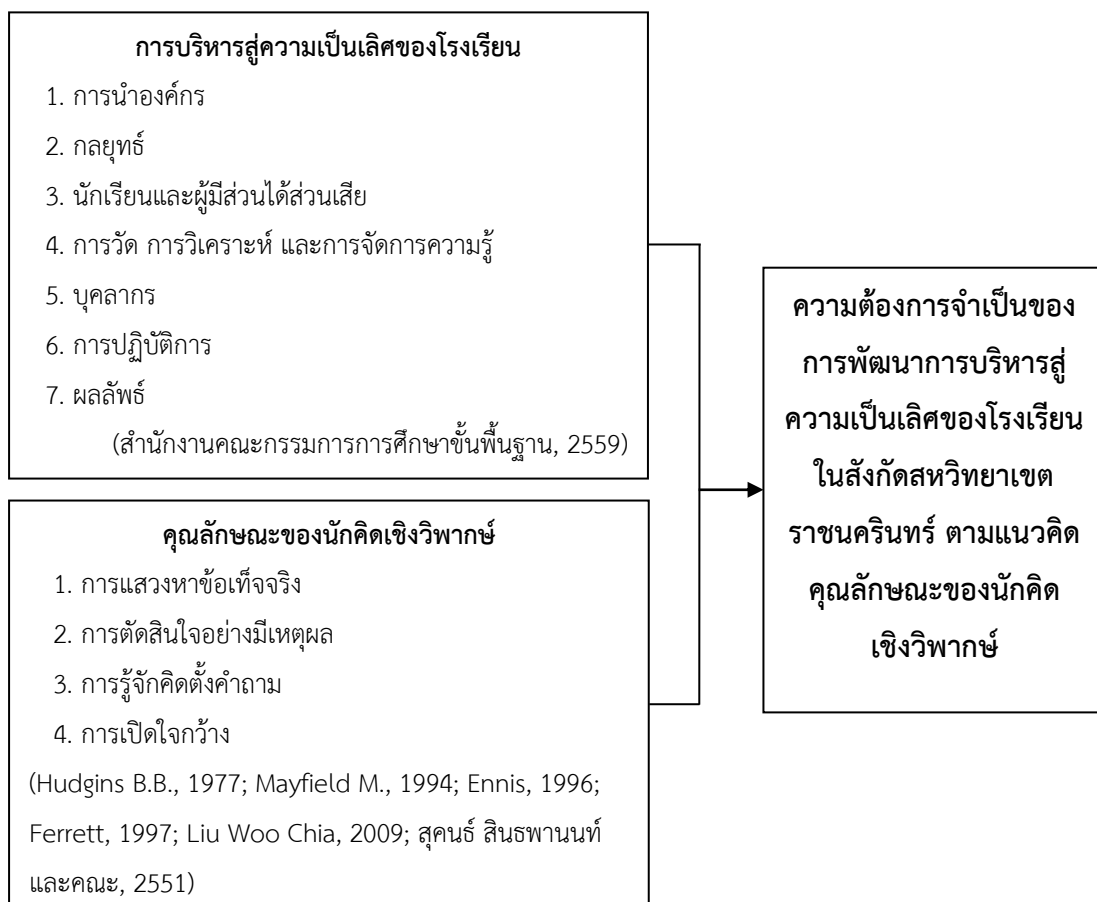
กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การบริหารสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง การบริหารโรงเรียนให้มีความสำเร็จตามเป้าประสงค์อย่างต่อเนื่อง และมีการพัฒนาโรงเรียนด้วยระบบการปรับปรุงคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ ประกอบด้วย การนำองค์กร กลยุทธ์ นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ บุคลากร การปฏิบัติการ และผลลัพธ์

2. คุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของนักเรียนที่สามารถแสวงหาข้อเท็จจริง ตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รู้จักคิดตั้งคำถาม และเปิดใจกว้าง

3. ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสหวิทยาเขตราชนครินทร์ ตามแนวคิดคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ ที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา โดยวัดได้จากความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ นำไปสู่การจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสหวิทยาเขตราชนครินทร์ ตามแนวคิดคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ให้มีประสิทธิภาพ ในการวิจัยนี้ได้ประเมินความต้องการจำเป็นตามแนวคิดของ สุวิมล ว่องวานิช (2558)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้ ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประกอบด้วย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ โรงเรียนในสังกัดสทวิทยาเขตราชนครินทร์ จำนวน 5 โรงเรียน และผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน 5 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 5 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 40 คน ซึ่งใช้การเลือกแบบเจาะจง และครู 149 คน ซึ่งใช้การสุ่มอย่างง่าย รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 209 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนในสังกัดสทวิทยาเขตราชนครินทร์ ตามแนวคิดคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ มี 2 ชุด ประกอบด้วย ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และชุดที่ 2 สำหรับครู ได้แก่ ครูผู้สอน แบบสอบถามแต่ละชุด แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ซึ่งมีคำถามชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหาร ได้แก่ ตำแหน่ง เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงานตามตำแหน่ง ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนนี้ และระดับการศึกษาสูงสุด คำถามชุดที่ 2 สำหรับครู ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ตำแหน่งครูผู้สอน ระยะเวลาที่สอน ในโรงเรียนนี้ และระดับการศึกษาสูงสุด

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของผลลัพธ์ของการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนในสังกัดสทวิทยาเขตราชนครินทร์ ตามแนวคิดคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 48 ข้อ ซึ่งทั้งคำถามชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหาร และคำถามชุดที่ 2 สำหรับครู ใช้ข้อคำถามเดียวกัน

ตอนที่ 3 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนในสังกัดสทวิทยาเขตราชนครินทร์ ตามแนวคิดคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 8 ข้อ ซึ่งทั้งคำถามชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหาร และคำถามชุดที่ 2 สำหรับครู ใช้ข้อคำถามเดียวกัน

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นข้อเสนอเพิ่มเติมในการพัฒนาการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนในสังกัดสทวิทยาเขตราชนครินทร์ ตามแนวคิดคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ เป็นคำถามปลายเปิดแบบให้เขียนตอบแสดงความคิดเห็น (Open Ended Question)

ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดยเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ด้านคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ และด้านวิจัย เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ โดยใช้เกณฑ์การวัดค่าดัชนีความ

สอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ IOC (The Index of Item-Objective Congruence) โดยพิจารณาข้อคำถามที่มีค่าระหว่าง 0.67-1.00 จึงสามารถนำไปใช้ได้

จากผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม จากข้อคำถามทั้งหมด 56 ข้อ พบว่า ข้อคำถามที่มีค่า IOC=0.67 มีจำนวน 4 ข้อ และ IOC=1.00 มีจำนวน 52 ข้อ ดังนั้น ข้อคำถามสามารถนำไปสร้างเป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัยได้

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนในสังกัด สหวิทยาเขตราชนครินทร์ ตามแนวคิดคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ ใช้การวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: $PNI_{Modified}$) ซึ่งมีสูตรการคำนวณ $PNI_{Modified}$ (สุวิมล ว่องวานิช, 2558) ดังนี้

$$PNI_{Modified} = \frac{(I) - (D)}{(D)}$$

เมื่อ	$PNI_{Modified}$	หมายถึง ดัชนีความต้องการจำเป็น
	I	หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์
	D	หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพจริง

จากนั้นจัดลำดับความสำคัญจากค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เรียงค่าดัชนีจากมากหาไปน้อย

ผลการวิจัย

ลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนในสังกัด สหวิทยาเขตราชนครินทร์ ตามแนวคิดคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ มีผลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1 ความต้องการจำเป็นของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ และคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์

ผลลัพธ์ของ ความเป็นเลิศ	การบริหารสู่ความเป็นเลิศ	คุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์				เฉลี่ย รวม	
		การ แสวงหา ข้อ เท็จจริง	การ ตัดสินใจ อย่างมี เหตุผล	การรู้จัก คิดตั้ง คำถาม	การเปิด ใจกว้าง		
		ค่า PNI _{Modified}	ค่า PNI _{Modified}	ค่า PNI _{Modified}	ค่า PNI _{Modified}		
		และ ลำดับค่า PNI _{Modified}	และ ลำดับค่า PNI _{Modified}	และ ลำดับค่า PNI _{Modified}	และ ลำดับค่า PNI _{Modified}		
ผลลัพธ์ด้านการนำ องค์กรและการกำกับ ดูแลองค์กร 0.387 (3)	การนำองค์กร 0.391 (4)	การนำองค์กรโดยผู้นำ ระดับสูง (1)	0.371 (4)	0.423 (2)	0.406 (3)	0.479 (1)	0.419
		การกำกับดูแลองค์กร และความรับผิดชอบต่อสังคม (2)	0.329 (4)	0.351 (3)	0.363 (2)	0.418 (1)	0.364
			0.350 (4)	0.387 (2)	0.384 (3)	0.448 (1)	0.392

ตารางที่ 1 ความต้องการจำเป็นของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ และคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์
(ต่อ)

ผลลัพธ์ของ ความเป็นเลิศ ค่า PNI _{Modified} และ ลำดับค่า PNI _{Modified}	การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ค่า PNI _{Modified} และ ลำดับค่า PNI _{Modified}	คุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์					
		การ แสวงหา ข้อ เท็จจริง	การ ตัดสินใจ อย่างมี เหตุผล	การรู้จัก คิดตั้ง คำถาม	การเปิด ใจกว้าง	เฉลี่ย รวม	
ผลลัพธ์ด้านการเงิน และการตลาด 0.380 (2)	กลยุทธ์ 0.357 (5)	การจัดทำแผนกลยุทธ์ (1)	0.394 (2)	0.311 (4)	0.406 (1)	0.385 (3)	0.373
		การนำแผนกลยุทธ์ ไปสู่การปฏิบัติ (2)	0.385 (1)	0.307 (4)	0.364 (2)	0.315 (3)	0.342
			0.389 (1)	0.309 (4)	0.385 (2)	0.350 (3)	0.358
ผลลัพธ์ด้านนักเรียน และผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย 0.386 (1)	นักเรียนและ ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย 0.455 (3)	การรับฟังเสียงของ นักเรียนและผู้มีส่วน ได้ส่วนเสีย (1)	0.406 (4)	0.465 (3)	0.489 (2)	0.499 (1)	0.464
		ความผูกพันของ นักเรียนและผู้มีส่วน ได้ส่วนเสีย (2)	0.463 (1)	0.434 (3)	0.434 (3)	0.457 (2)	0.447
			0.434 (4)	0.449 (3)	0.462 (1)	0.462 (1)	0.452
ผลลัพธ์ด้านหลักสูตร และกระบวนการ 0.360 (4)	การปฏิบัติการ 0.301 (6)	กระบวนการทำงาน (2)	0. 317(1)	0.306 (2)	0.280 (3)	0.271 (4)	0.293
		ประสิทธิผลของการ ปฏิบัติการ (1)	0.314 (2)	0.301 (3)	0.341 (1)	0.283 (4)	0.453
			0.315 (1)	0.303 (3)	0.310 (2)	0.277 (4)	0.302
ผลลัพธ์ด้านบุคลากร 0.276 (5)	บุคลากร 0.476 (1)	สภาพแวดล้อมของ บุคลากร (1)	0.476 (4)	0.508 (1)	0.504 (3)	0.507 (2)	0.499
		ความผูกพันของ บุคลากร (2)	0.451 (3)	0.442 (4)	0.456 (2)	0.465 (1)	0.453
			0.464 (4)	0.475 (3)	0.480 (2)	0.486 (1)	0.476
ผลลัพธ์ด้านนักเรียนและผู้มีส่วน ได้ส่วนเสีย	การวัด การวิเคราะห์ และการ จัดการความรู้ 0.458 (2)	การวัด การวิเคราะห์ และการปรับปรุงผล การดำเนินการ (1)	0.442 (4)	0.491 (3)	0.530 (1)	0.496 (2)	0.489
ผลลัพธ์ด้านการเงินและ การตลาด							
ผลลัพธ์ด้านการนำองค์กรและ การกำกับดูแลองค์กร		การจัดการข้อมูล สารสนเทศ (2)	0.423 (3)	0.413 (4)	0.433 (2)	0.443 (1)	0.428
ผลลัพธ์ด้านหลักสูตรและ กระบวนการ							
ผลลัพธ์ด้านบุคลากร		0.432 (4)	0.452 (3)	0.481 (1)	0.469 (2)	0.459	
		0.395 (2)	0.392 (3)	0.413 (1)	0.413 (1)		

จากตารางที่ 1 ความต้องการจำเป็นของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ และคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ พบว่า ผลลัพธ์ของการบริหารสู่ความเป็นเลิศที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ผลลัพธ์ด้านนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (PNI_{Modified}=0.386) รองลงมาคือ ผลลัพธ์ด้านการเงินและการตลาด

($PNI_{Modified}=0.380$) ผลลัพธ์ด้านการนำองค์กรและการกำกับดูแลองค์กร ($PNI_{Modified}=0.387$) ผลลัพธ์ด้านหลักสูตรและกระบวนการ ($PNI_{Modified}=0.360$) และผลลัพธ์ด้านบุคลากร ($PNI_{Modified}=0.276$) มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาด้านการบริหารสู่ความเป็นเลิศที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดในการบริหารสู่ความเป็นเลิศคือ บุคคล ($PNI_{Modified}=0.476$) รองลงมา คือ การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ ($PNI_{Modified}=0.458$) นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ($PNI_{Modified}=0.455$) การนำองค์กร ($PNI_{Modified}=0.391$) กลยุทธ์ ($PNI_{Modified}=0.357$) ตามลำดับ และด้านการปฏิบัติการ ($PNI_{Modified}=0.301$) มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด

เมื่อพิจารณาด้านคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ในภาพรวมที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ การเปิดใจกว้าง ($PNI_{Modified}=0.413$) และการรู้จักคิดตั้งคำถาม ($PNI_{Modified}=0.413$) รองลงมาคือ การแสวงหาข้อเท็จจริง ($PNI_{Modified}=0.395$) และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ($PNI_{Modified}=0.392$) มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด

เมื่อพิจารณารายด้านการบริหารสู่ความเป็นเลิศ พบว่า ด้านบุคลากร องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมของบุคลากรของการบริหารสู่ความเป็นเลิศและการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลของคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ ($PNI_{Modified}=0.508$) มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ องค์ประกอบการวัด การวิเคราะห์ และการปรับปรุงผลการดำเนินการของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ และการรู้จักคิดตั้งคำถามของคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ ($PNI_{Modified}=0.530$) มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ด้านนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย องค์ประกอบด้านการรับฟังเสียงของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ และการเปิดใจกว้างของคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ ($PNI_{Modified}=0.499$) มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ด้านการนำองค์กร การนำองค์กรโดยผู้นำระดับสูงของการบริหารสู่ความเป็นเลิศและการเปิดใจกว้างของคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ ($PNI_{Modified}=0.530$) มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ด้านกลยุทธ์ การจัดทำแผนกลยุทธ์ของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ และการรู้จักคิดตั้งคำถามของคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ ($PNI_{Modified}=0.406$) มีลำดับ ความต้องการจำเป็นสูงสุด ด้านการปฏิบัติการ ประสิทธิภาพของการปฏิบัติการของการบริหารสู่ความเป็นเลิศและการรู้จักคิดตั้งคำถามของคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ ($PNI_{Modified}=0.341$) มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนในสังกัดสทวิทยาเขตราชนครินทร์ ตามแนวคิดคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ อภิปรายผลได้ดังนี้

จากผลการวิจัย พบว่า 1. เมื่อพิจารณาผลลัพธ์ของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ผลลัพธ์ของการบริหารสู่ความเป็นเลิศที่มีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุด คือ ผลลัพธ์ด้านนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และคุณลักษณะการรู้จักคิดตั้งคำถามและการเปิดใจกว้าง มีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุด

แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนควรมีการประเมินความพึงพอใจ เพื่อให้เกิดผลที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้มากขึ้น สอดคล้องกับ เกษศิริ กมล (2556) ที่พบว่า โรงเรียนควรมีการประเมินความพึงพอใจ และความไม่พึงพอใจที่ไม่ใช่เพียงการวัด แต่ควรประเมินแบบติดตาม แล้วนำผลมาปรับปรุงเพื่อให้เกิดความพึงพอใจของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียก็จะส่งผลให้โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้มากที่สุด เพราะผู้เรียนเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอย่างเต็มศักยภาพ โรงเรียนจึงต้องคำนึงถึงความต้องการและความคาดหวังของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จะทำให้โรงเรียนสามารถวางแผนบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (จงรักษ์ ศรีทิพย์, 2560) ซึ่งในการดำเนินการตอบสนองความต้องการของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้น ควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิดตั้งคำถาม เพราะการคิดตั้งคำถามจะเป็นประโยชน์ในการที่นักเรียนได้กระตุ้นความคิด เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ อันจะส่งผลให้มีข้อมูลในการตัดสินใจ เชื่อหรือกระทำและเป็นนักคิดเชิงวิพากษ์ได้ สอดคล้องกับ นัยนา ตรงประเสริฐ (2544) ที่กล่าวว่า การตั้งคำถาม จะทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในเรื่องนั้น อันจะพัฒนากระบวนการคิดอย่างต่อเนื่อง ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออก กล้าถามคำถาม กล้าแสดงความคิดเห็น และนักเรียนจะสามารถสร้างองค์ความรู้และตัดสินใจได้ นอกจากนั้นการตั้งคำถามเป็นวิธีการที่กระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกการคิดหาคำตอบ เกิดความกระตือรือร้นและความพยายามในการคิดมากขึ้น ซึ่งผลให้เกิดการพัฒนาการคิดเชิงวิพากษ์ได้ (ดนุชา สลึงค์, 2555) เมื่อนักเรียนรู้จักคิดตั้งคำถาม อันจะได้มาซึ่งคำตอบที่เป็นทางเลือกที่หลากหลาย โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะคุณลักษณะการเปิดใจกว้าง ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญในการรับฟังความคิดเห็นและอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ที่ได้กำหนดเป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3R8Cs) โดยได้ระบุสมรรถนะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ข้อหนึ่งว่า นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องสามารถรับฟัง ยอมรับ และเคารพความคิดเห็นมุมมองที่แตกต่างของผู้อื่นอย่างจริงใจเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกันอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับ กมลพร อ่วมเพ็ง (2561) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำงานเป็นกลุ่มมีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด โดยจะต้องให้นักเรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม ให้นักเรียนแต่ละคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแบ่งปันการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้เป็นไป

อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะเปิดใจกว้างนั้น โรงเรียนจะต้องสร้างให้เกิดการเรียนรู้เป็นกลุ่ม หรือการทำงานเป็นทีม ให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงานร่วมกัน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น (ณัฐพล สีจาด, 2558)

2. เมื่อพิจารณาองค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศ พบว่า การบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านบุคลากร ซึ่งมีองค์ประกอบย่อยด้านสภาพแวดล้อมของบุคลากร และคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์ ด้านการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล มีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงที่สุด

จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารของโรงเรียนในสังกัดสทศวิทยาเขตราชนครินทร์ สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อในการทำงานให้แก่บุคลากรเพื่อให้บุคลากรส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากรภายในโรงเรียน โดยการส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการทำงานของครูที่เอื้อให้ครูได้ปฏิบัติงานของตนเพื่อพัฒนาโรงเรียนได้ออย่างเต็มความสามารถ ไม่ว่าจะเป็นการให้กำลังใจ สวัสดิการ โอกาสในการก้าวหน้าในหน้าที่การงาน การสนับสนุนผู้นำใหม่ ๆ หรือการประเมินความพึงพอใจ (ชนัดดา ปุยนาม, 2558) เช่นเดียวกับ ราตรี ศรีไพรวรรณ (2555) ที่กล่าวว่า กลยุทธ์ ผูกใจปฏิบัติงาน มีความสำคัญต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ซึ่งผู้ปฏิบัติงานจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ การที่ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกว่าได้รับการยอมรับจากผู้บริหาร ได้รับความสำคัญ จะทำให้มีบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ผู้บริหารจึงควรมีจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความสะดวกสบาย เอื้อต่อการปฏิบัติงานของครู มีสื่อ อุปกรณ์ แหล่งการเรียนรู้ เพื่อใช้ในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม ที่ให้นักเรียนเรียนรู้จากสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจ เพื่อเป็นข้อมูล ในการเลือกจากสถานการณ์ว่ามีทางเลือกใดบ้างทางที่เหมาะสม ที่สุดเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจ (ภารดี สงวนสิน, 2554) และสอดคล้องกับ สมิต อาบสุวรรณ (2539) ที่กล่าวว่า ความสามารถในการตัดสินใจที่ดีเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับทุกคน หากบุคคลใดมีความสามารถในการตัดสินใจที่ดีมีคุณภาพ ถูกต้องตามหลักการอย่างสมเหตุสมผล บุคคลนั้นย่อจะมีโอกาสและความเป็นไปได้ในชีวิตมากกว่า บุคคลที่ขาดความสามารถในการตัดสินใจที่ดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผู้บริหารและครูควรร่วมกันออกแบบกระบวนการทำงานภายในโรงเรียน ได้แก่ การจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การออกแบบสื่อและนวัตกรรมการสอน และการวัดและประเมินผล รวมถึงแนวทางการดำเนินงานขององค์กรที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิดตั้งคำถามและเปิดใจกว้าง

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ผลลัพธ์ของการบริหารสู่ความเป็นเลิศที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและคุณลักษณะการรู้จักคิดตั้งคำถามและการเปิดใจกว้าง

2. ผู้บริหารควรจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานของครูบุคลากรภายในโรงเรียน โดยการส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการทำงานของครู ได้แก่ การพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ การสนับสนุน สื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ ที่เอื้อให้ครูได้จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า การบริหารสู่ความเป็นเลิศที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านบุคลากร ในองค์ประกอบสภาพแวดล้อมของบุคลากรและการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาให้นักเรียนเป็นผู้ที่รู้จักคิดตั้งคำถามและเปิดใจกว้างรับฟังผู้อื่น เนื่องจากเป็นประเด็นด้านผลลัพธ์ที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดในการส่งเสริมนักเรียน
2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีคุณลักษณะการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล เนื่องจากการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านบุคลากรมีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- กมลพร อ่วมเพ็ง. (2561). แนวทางการพัฒนาครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล ตามแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกษศิริ กมล. (2556). การวิเคราะห์การบริหารโรงเรียนเอกชนที่มีความเป็นเลิศในประเทศไทยตามเกณฑ์มาตรฐานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ มัลคอล์ม บอลดริจ. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จงรักข ศรีทิพย์. (2560). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด*. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 9(1): 201-215.
- ชนัดดา ปุยาม. (2558). แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ณัฐพล สีจาด. (2558). ผลของวิธีสืบสอบร่วมกับการเรียนรู้เป็นทีมที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางเคมีและเจตคติต่อการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดนุชา สลิวงส์. (2555). ผลของการเรียนด้วยกรณีศึกษาบนเว็บไซต์ที่ใช้เทคนิคการตั้งคำถามและการคิดสะท้อน ที่มีต่อการคิดวิจารณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นัยนา ตรงประเสริฐ. (2544). การเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความสามารถในการตั้งคำถามของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนเช้าที่เรียนวิชาวิทยาศาสตร์โดยมีและไม่มีการฝึกตั้งคำถามเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนัส บุญชม. (2555). การพัฒนาระบบบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคูวิชาสามัญ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราตรี ศรีไพรวรรณ. (2555). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมิต อามสุวรรณ์. (2539). การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณด้านการตัดสินใจ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2. (2564). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. กรุงเทพฯ: อินเทอร์เน็ต-เพค พรินต์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน OBECQA ปี 2559-2560. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. กรุงเทพฯ: พรินท์กราฟฟิค.

- _____. (2563). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. นนทบุรี: 21
เซ็นจูรี่.
- สิทธิพล วิบูลย์ธนากุล. (2563). ในวันที่เด็กไทยขาด Critical Thinking. ค้นเมื่อวันที่ 20
พฤษภาคม 2564, จาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/866840>.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bassham Gregory. (2011). **Critical Thinking A Student's Introduction**. 4th ed. The
United states of America: The McGraw-Hill Companies, Inc.
- Ennis, R. H. (1992). *John Mcpeck's Teaching Critical Thinking*. **Educational Studies**, 23
(4): 462–472.
- _____. (1998). *Is critical thinking culturally biased?* **Teaching Philosophy**, 21(1): 15-33.
- Klaus Schwab. (2019). **The Global Competitiveness Report 2019**. Switzerland: World
Economic Forum.